



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2012-09-18
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
8346-12 E
Enhet 2:2

KONKURRENSVERKET	
2012-09-18	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SÖKANDE

Lexmark Sverige, 516402-3391
Box 1005
171 21 Solna

Ombud: Advokaten Henrik Nilsson, Com Advokatbyrå, Skeppsbron 34,
111 30 Stockholm

MOTPART

Västra Götalands läns landsting/Västra Götalandsregionen, 232100-0131
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Ombud: Regionjuristen AnnaKarin Jonsson
adress som ovan

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentligt upphandling, förkortad LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 2
8346-12 E

BAKGRUND

Västra Götalands läns landsting/Västra Götalandsregionen (VGR) genomför en offentlig upphandling avseende ramavtal för Skrivare/Multifunktionsapparater (MFP), Etikett- och Kvittoskrivare, samt Förbrukningsartiklar, dnr SN152-2012. I tilldelningsbeslut den 15 juni 2012 föreslås att avtal ingås med Ricoh Sverige AB för avrop av Skrivare/MFP samt med Utec för avrop av Förbrukningsartiklar. Vidare har meddelats att tilldelning av kontrakt för Etikett- och Kvittoskrivare beräknas ske under september/oktober 2012. I skrivelse den 18 juni 2012 kallad "rättelse" har VGR meddelat att det efter tilldelningsbeslutet den 18 juni 2012 framkommit att, tidigare uteslutet, Atea lämnat anbud i alla positioner i området Förbrukning.

YRKANDEN M.M.

Lexmark Sverige (Lexmark) begär överprövning av tilldelningsbeslutet av skrivare m.m. och yrkar att förvaltningsrätten beslutar att upphandling avseende skrivare m.m får avslutas först sedan rättelse har skett på så sätt att Ricoh Sveriges AB:s (Ricoh) anbud har förkastats. I andra hand yrkar Lexmark att upphandlingen görs om. – Till stöd för sin talan framför Lexmark i huvudsak följande. – Ricohs anbud borde ha förkastats såsom för lågt i enlighet med 12 kap. 3 § LOU. Upphandlande myndighet får anses ha haft skyldighet att närmare utreda hur tillförlitligt ett anbud är där priserna för de upphandlade typkonfigurationerna rabatteras med 96 – 99%. De fantasirabatter som anges i anbudet är inte seriösa eller realistiska. Att vinnande leverantör närmast skänker bort kostsamma produkter är en indikation på ett osunt och möjligen ohållbart affärsförhållande. – Allvariga fel har gjorts i det konkurrensuppsökande skedet. Konstruktionen av upphandlingen måste bedömas strida mot kraven på öppenhet och proportionalitet i de upphandlingsrättsliga principerna. Upphandlingen har kon-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 3
8346-12 E

struerats så att den inte tillvaratar VGR:s ekonomiska intressen. Det är orimligt att VGR:s upphandling värt ca 10 miljoner SEK per år slutar på ett vinnande anbud på 3 017 572 SEK per år. Lexmark, som har levererat skrivareprodukter med tillbehör till VGR under perioden 2010 – 2012, kan påvisa att regionens kostnader kommer att öka. Den använda utvärderingsmodellen tar inte hänsyn till en stor andel av totalkostnaden för det som upphandlas och riskerar att göra det omöjligt för den upphandlande myndigheten att välja det anbud som ger det lägsta priset för tjänsterna i fråga. – Upphandlingen har uppdelats i Skrivare/MFP respektive Förbrukningsartiklar. Delen Skrivare avser fyra olika Typkonfigurationer TK A, TK B, TK C och TK D. Ingen efterfrågan har gjorts för avtalspris MFP A4 mono svart/vit utskrift som VGR använder mest i det dagliga arbetet. Utvärderingen omfattar inte förbrukningsmaterialet tonerkassetter för TK A och inte heller tillbehören, annat än ett fåtal, till skrivarna TK B – D. Detta innebär att VGR anser att driftskostnaderna för toner saknar betydelse för upphandlingen av Skrivare/MFP. Det är inte ett krav i förfrågningsunderlaget att offererad TK A skrivare ska använda en tonerkassetter som omfattas av produktområdet Förbrukningsartiklar. I upphandlingen borde leverantörer ha tillfrågats på exakta konfigurationen så ingen leverantör kan trixa med priserna. – I förfrågningsunderlaget anges att anbuden kommer att utvärderas enligt lägsta pris. Principen om lägsta pris får dock inte genomslag och upphandlande myndighet kan inte säkerställa att den får det lägsta priset för skrivartjänster. – Kostnaderna för tonerkassetterna utgör normalt huvuddelen av totalkostnaderna för skrivartjänster. I upphandlingens tyngsta del, skrivare med TK A, tas inte hänsyn till förbrukningsvaran tonerkassetter. Det vinnande anbudet på TK A-skrivaren använder en tonerkassetter som inte omfattas av upphandlingen av produktområde Förbrukningsartiklar. VGR kan inte ens konkurrensutsätta inköpen av dessa tonerkassetter eftersom de endast kan tillverkas av Ricoh och s.k. pirattonerkassetter till skrivaren inte finns att tillgå på marknaden. VGR blir inlåst i ett avtal där man helt saknar skydd mot fullständigt orimliga prissättning-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 4
8346-12 E

ar på förbrukningsvaror som tonerkassetter och de flesta tillbehör, saker som är nödvändiga för att kunna använda den upphandlade produkten. Även TK B, TK C och TK D upphandlas på ett sätt som riskerar att leda till att lägsta pris för skrivartjänsten inte fås. Upphandlingen inbjuder därför till osund strategisk anbudsgivning.– Kostnaderna för tillbehör är beaktansvärda. Ricohs rabatt på alla övriga produkter i förhållande till referensprislista är 5% medan Lexmarks rabatt på alla övriga produkter i förhållande till referensprislista är 25%. VGR har under den tid som Lexmark varit leverantör köpt ”övriga produkter” som här är ifråga till ett icke försumbart värde. Det är tydligt att värdet av inköpen av dessa extra tillbehör under ramavtalet kan väntas uppgå till betydande belopp. – Till stöd för sin talan åberopar Lexmark Tilldelningsbeslut, Avropa.se Priser, Ricohs referensprislista, Utvärderingsblankett samt Forskningsrapport Osund strategisk anbudsgivning i offentlig upphandling. Kammarrätten i Stockholm avgörande den 18 februari 2011, mål nr 5915-10, Kammarrätten i Göteborg avgörande den 21 mars 2011, mål nr 5293-10, samt Kammarrätten i Jönköping avgörande den 20 juni 2011, mål nr 1418-11.

Västra Götalandsregionen (VGR) bestrider Lexmarks yrkande och framför i huvudsak följande. Varken VGR:s agerande eller den tillämpade utvärderingsmodellen har stått i strid med 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU som medfört att Lexmark lidit eller kan komma att lida skada varför Lexmarks ansökan om överprövning ska lämnas utan bifall. VGR har ingen skyldighet att förkasta det vinnande anbudet. Underlåtenhet att förkasta det vinnande anbudet står inte i strid med någon av de unionsrättsliga principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU. VGR vitsordar att huvuddelen av de listpriser, ramavtalspriser och rabattsatser avseende modell TK A, TK B, TK C samt TK D, som Lexmark hänvisar till i sin ansökan, överensstämmer med uppgifterna i det vinnande anbudet. Det vinnande anbudet har bedömts uppfylla samtliga krav på att utvärderas. Det finns därmed ingen skyldighet för VGR att förkasta den aktuella leverantörens anbud enligt bestämmelserna i LOU. VGR har inte

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 5
8346-12 E

haft anledning att anta att leverantören inte kommer att uppfylla sina åtaganden. Lexmark har inte heller påstått att den aktuella leverantören, till följd av det låga anbudspriset, inte förmår uppfylla de i upphandlingen uppställda kraven. Mot denna bakgrund har VGR inte bedömt det vinnande anbudet som ett "onormalt lågt anbud". Även för det fall domstolen skulle finna att det vinnande anbudet utgör ett "onormalt lågt anbud" finns det ingen skyldighet för VGR att förkasta ett sådant anbud. VGR bestrider Lexmarks påstående om att myndighetens underlåtenhet att "vidta någon som helst utredning om förutsättningarna för att en anbudsgivare ska kunna fungera i den framtida avtalsrelationen" gränsar till tjänstefel. Leverantören är enligt avtalet (p. 11) skyldig att leverera den volym som VGR avropar. Vidare åtar sig leverantören genom avtalet att leverera eventuella godkända ersättningsprodukter till samma eller lägre pris som den ersatta produkten (p. 12). Sedvanliga följder av avtalsbrott kan komma att aktualiseras för det fall leverantören inte uppfyller sina förpliktelser enligt avtalet. Huruvida en avtalspart i framtiden kan komma att göra sig skyldig till avtalsbrott kan dock inte bli föremål för prövning inom ramen för denna process. -- Inom produktområde Skrivare MFP har VGR upphandlat skrivare TK A, TK B, TK C och TK D. TK A har upphandlats exklusive toner medan TK B – D har upphandlats inklusive toner. VGR, som saknar "avläsningssystem", har inte funnit ekonomiskt försvarbart att göra en manuell mätning (klickavläsning) för att få nödvändigt underlag för upphandling av TK A inklusive toner. -- Av p. 6 i förfrågningsunderlaget framgår att inkomna anbud utvärderas enligt lägsta pris och att pris för tillbehör kommer adderas till anbudspris enligt uppskattad inköpsfrekvens. Rabattsats för övrigt sortiment ska bifogas anbudet som bilaga. De tillbehör som VGR förväntar sig att köpa är de tillbehör som specificerats i den tillämpade utvärderingsmodellen. I den mån köp av "övriga produkter" kommer att ske kommer det endast ske i mycket begränsad omfattning. "Övriga produkter" kommer t.ex. inte att finnas tillgängligt i VGR:s beställningssystem. Genom att den uppgivna rabattsatsen på "övriga produkter" varit

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 6
8346-12 E

utan betydelse för utvärderingen har VGR:s avsikts återspeglats i den tillämpade utvärderingsmodellen. – Lexmark jämför sina och Ricohs priser avseende toner/kassetter. Lexmark konstaterar därefter att deras driftkostnad avseende en av de upphandlade skrivarna är drygt 3 miljoner billigare/år och poängterar att VGR inte beaktat detta vid utvärderingen. Den del av upphandlingen som annonserats är uppdelad i två olika produktområden (Skrivare/MFP respektive Förbrukningsartiklar) som utvärderats var för sig. Kostnaden avseende Förbrukningsartiklar ska därmed inte (och har inte heller) utvärderats inom ramen för den del av upphandlingen som avser Skrivare/MFP. Mot denna bakgrund ifrågasätter VGR på vilket sätt, den av Lexmark gjorda jämförelsen av kostnader har betydelse för upphandlingen av Skrivare/MFP. – Det måste stå den upphandlande myndigheten fritt att bedöma myndighetens behov och avgöra vilken typ av produkter, skrivare inkl. eller exkl. toner, som på bästa sätt tillgodoser detta behov. Mot denna bakgrund saknas anledning för VGR att uppge varför man valt att upphandla färgskrivare, skrivare TK A utan tillhörande tonerkassett (och inte MFP A4 Mono svart/vit).

DOMSKÅL*Tillämpliga bestämmelser m.m.*

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling (16 kap. 4 § 1. LOU). Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU). Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 7
8346-12 E

öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar (12 kap. 3 § LOU).

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i LOU. Förvaltningsrätten ska endast beakta de grunder som sökanden har framfört i målet (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Av vägledande rättsfall framgår att en upphandlande enhet när den bestämmer föremålet för en upphandling har stor frihet och att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2010 ref 78 och RÅ 2002 ref 50).

Utredning

Av förfrågningsunderlaget framkommer bland annat följande.

4. ADMINISTRATIVA FÖRESKRIFTER

4.7 Information om tilldelningsbeslut

När VGR tagit beslut om val av leverantör, kommer samtliga anbudsgivare få besked om detta på den e-postadress som angivits till kontaktpersonen. Tilldelningsbeslutet utgör inte någon civilrättslig bindande accept.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 8
8346-12 E

Upphandlingen avslutas genom att avtal tecknas med antagen/antagna leverantör/er. Avtalet baseras på innehållet i detta förfrågningsunderlag och antaget anbud.

Upphandlingen består av två produktområden.

Skrivare och MFP

Förbrukningsartiklar

Tilldelning sker med en leverantör på respektive produktområde.

Upphandlingsvolym

De angivna volymerna i prisbilagorna endast till för utvärderingen.

VGR lämnar inget volymåtagande.

5 PRÖVNING AV ANBUD

Prövning av anbud görs i tre steg. I det första steget görs en kontroll av leverantörens lämplighet. Därefter prövas om anbuden uppfyller de obligatoriska krav som anges i kravspecifikationen.

Kvalificerade anbudsgivare med anbud som uppfyller de obligatoriska kraven går vidare till steg tre, utvärderingsfasen.

6 Utvärdering av anbud

Under förutsättning av att inkomna anbud uppfyller kraven enligt ovan, kommer anbuden att utvärderas enligt lägsta pris, samt att pris för tillbehör kommer adderas till anbudspris enligt uppskattad inköpsfrekvens.

Vi förbehåller oss rätten att på plats hos leverantör testa funktioner som vi bedömer som tveksamma vad gäller kravuppfyllnad. Ev. besök planeras ske under vecka 25 och aviseras 2012-06-13.

6.1 Anvisningar

Anbudsgivaren kan lämna anbud på ett eller två produkt områden.

Anbudsgivaren fyller i prisbilaga för respektive produktområde.

Pris skall lämnas på en maskin per TK i G2 Bilaga 3 Svares och Prisbilaga

Rabattsats för övrigt sortiment inom produktområdet anges i svarsbilagorna. Referensprislista för övrigt sortiment (skrivare, MFP. Tillbehör och förbrukningsartiklar) ska bifogas anbudet som bilaga.

Anbudsgivaren fyller i kravspecifikationer för respektive produktområde.

I bilaga G2 KRAVSPECIFIKATION – SKRIVARE OCH MFP anges

bland annat följande.

Denna kravspecifikation avser fristående skrivare (dock inte bläckstråleteknik) och multifunktionella produkter (MFP) med tillbehör och förbrukningsartiklar.

Beräknade volymer av förbrukning – utskriftsmedia:

Den beräknade årliga inköpskvantiteten av tonerkassetter, bläckpatroner och färgband är cirka 10 000 st. och framgår av sortimentsspecifikation – förbrukning bilaga 4.

Förbrukningsartiklar till TK A enligt sortimentsspecifikation bilaga 6 skall ingå i produktområde förbrukningsartiklar. För TK B-D skall toner ingå i avtalet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 9
8346-12 E

På grund av eventuella metod- och strukturförändringar kan inte VGR förbinda sig att avropa angivna volymer, utan antagen leverantör är skyldig att leverera det verkliga behovet vare sig det över- eller understiger de redovisade volymerna. Möjlighet skall finnas att under avtalsperioden prova nya och alternativa produkter.

Leverantör av upphandlade produkter skall hållas informerad.

2. KOMMERSIELLA VILLKOR

2.1 Anbudspriser

Anbudspriser anges i två variabler (i förekommande fall), ordinarie listpris/referenspris exklusive mervärdesskatt i svenska kronor (SEK) och offererat anbudspris i netto svenska kronor (SEK) exklusive mervärdesskatt och skall inkludera samtliga åtaganden, såsom frakt, emballage, REPA-avgift, försäkring, transport, tull etc enligt denna förfrågan.

Varje del i offererat system skall prissättas, för att underlätta beställarens utvärdering och jämförelse av olika erbjudanden.

Kostnad för funktionsgaranti A skall (TK B-C) skall ingå i 'klickkostnaden' Kostnad för reparation per timme på löpande räkning för reparationer av skrivare TK A skall anges i anbudet. Samtliga kostnader för felavhjälpningen skall ingå i timpriset. Se krav på tjänster bilaga 2.

Kostnad för förbrukningsartiklar (toner/tonerkassetter etc.) till skrivare TK A skall nettopriser anges på specificerade produkter som framgår av denna förfrågan och bifogad sortimentsspecifikation förbrukning bilaga 1 och 4. Nya rader för dessa kan infogas i längst ner i specifikationen.

En rabattsats skall offereras för eventuell beställning av andra förbrukningsartiklar och reservdelar i Leverantörens övriga sortiment. Bifogas anbudet i separat bilaga.

2.3 Kommersiellt affärsåtagande

Om Leverantör är återförsäljare och av Beställaren inte bedöms kunna fullfölja ett eventuellt avtal skall produktens tillverkare förbinda sig att överta Leverantörens skyldigheter enligt avtal om Leverantören inte kan fullfölja erhållet uppdrag. I förekommande fall skall Leverantören skriftligen kunna redovisa dokumentation som styrker tillverkarens åtaganden innan avtal sluts och utgöra en del i avtalet.

Av tilldelningsbeslut den 15 juni 2012 framgår bland annat att elva anbud lämnats, att samtliga anbud gått vidare till utvärdering, att avtalsperiod är 2012-07-01 till och med 2014-06-30 med ev. förlängning upp till 24 månader och att beräknat avtalsvärde är ca 10 000 000 kr. Vidare framkommer att Lexmark Sverige lämnat anbud på Skrivare/MFP. Av sammanställning av anbuderna för Skrivare/MFP framkommer att fyra leverantörer deltagit. Det lägsta budet har varit på drygt 3 miljoner kronor och de övriga på drygt 5,6 miljoner kronor, drygt 8,3 miljoner kronor samt drygt 9,9 miljoner kronor. Lexmarks anbud kvalificerade sig som fyra i anbudsutvärderingen.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 10
8346-12 E

Förvaltningsrättens bedömning

- Orimligt lågt anbud

Definition av vad som ska bedöms vara ett orimligt lågt anbud har inte lämnats i LOU. Av förarbeten framkommer bland annat att priset ska vara onormalt i förhållande till det som upphandlas. Bestämmelsen i 12 kap. 3 § LOU om skyldighet att begära förklaring innan ett anbud med onormalt lågt pris förkastas har tillkommit för att skydda anbudsgivaren mot godtycke från den upphandlande myndighetens sida (se prop 2006/07:128 s.407). En upphandlande myndighet får således förkasta anbud men har ingen skyldighet att göra det (jfr Kammarätten i Jönköping dom den 2 juli 2009, mål nr 1247-09).

Förvaltningsrätten konstaterar att det av Lexmark lämnade anbudet på drygt 9,9 miljoner kronor kommit på fjärdeplats i utvärderingen och att andra anbud på drygt 8,3 miljoner kronor resp drygt 5,6 miljoner kronor vars rimlighet inte ifrågasatts av Lexmark rangordnats högre. Vid detta förhållande kan svar på frågan om Ricoh lämnat ett orimligt lågt anbud inte innebära någon skada i LOU:s mening för Lexmark. (jfr Kammarättens i Jönköpings dom den 30 juli 2009, mål nr 1687-09). Lexmarks talan i denna del kan därför inte medföra någon åtgärd enligt LOU.

- Fel i konkurrenssökande skedet

Lexmark gör gällande att VGR:s utvärderingsmodell strider mot kraven på öppenhet och proportionalitet i upphandlingsförfarandet och medför att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet inte kan antas.

Proportionalitetsprincipen innebär i korthet att kraven på leverantören och kraven i kravspecifikationen måste ha ett naturligt samband med och stå i

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 11
8346-12 E

rimlig proportion till det som upphandlas. Kravet på öppenhet innebär en skyldighet för den upphandlande myndigheten att lämna information om upphandlingen och hur den kommer att genomföras så att det blir förutsebart för leverantörer vad som upphandlas och vad som är av största vikt vid valet av vinnande leverantör.

En upphandlande myndighet ska efter utvärderingen anta aningen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller det anbud som har lägst pris. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska den upphandlande myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd (jfr 12 kap. 1 -2 §§ LOU). Av förfrågningsunderlaget framgår att VGR i det här fallet har avsett att anta anbud med lägst pris. Förvaltningsrätten noterar här också att VGR avser att teckna ramavtal med en leverantör. Rangordning är således inte aktuellt.

LOU anger inte något hinder för upphandlande myndighet att dela ett köp av produkt/vara i olika beståndsdelar, t.ex. att göra inköp av skrivare och förbrukningsmaterial till skrivare separat. Skyldigheten att utsätta köp av varor m.m. för konkurrens regleras i LOU dels genom tröskelvärden (3 kap.), dels genom sanktioner (17 kap.). En planerad anskaffning av en viss mängd varor eller tjänster får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna om upphandling över tröskelvärden i LOU (se 3 kap. 5 § LOU). Om en upphandlande enhet väljer att genomföra en upphandling av skrivare utan toner kan uppköp av toner ändå behöva upphandlas enligt LOU beroende på den samlade kostnaden för dessa toner. Ett avtal som en upphandlande enhet har ingått utan att ha iakttagit sin skyldighet att tillämpa LOU utgör inte hinder för överprövning (se RÅ 2005 ref 10).

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 12
8346-12 E

I målet är ostridigt att VGR i nu aktuell upphandling av skrivare/MFP inte valt att inkludera köp av MFP A4 mono svart/vit utskrift, toner till skrivare TK A och "övriga produkter", men att vissa förbrukningsvaror ändå ingått. Exkluderingen kan ostridigt utläsas av förfrågningsunderlaget och medför därmed, enligt Förvaltningsrättens mening, att kriteriet för öppenhet iakttagits.

VGR har delat upp upphandlingen Skrivare/MFP och Förbrukningsmaterial. Det valda tillvägagångssättet medför enligt förvaltningsrättens mening inte att upphandlingen i aktuell del strider mot LOU:s krav på proportionalitet eftersom det inte framkommer att de i upphandlingen separerade delarna är integrerade på sådant sett att de bort behandlas sammanhållna, dvs att pris på skrivare och förbrukningsmaterial, såsom toner, inte kan separeras. Uppdelningen kan inte heller bedömas ha lett till att anbud med lägsta pris enligt förfrågningsunderlaget inte antagits. Förvaltningsrätten noterar här att VGR i förfrågningsunderlaget har angett en uppskattad inköpsfrekvens för tillbehör som ingår. Uppgifter som visar att i utvärderingen använda inköpsfrekvenser är oproportionella har inte redovisats. Förvaltningsrätten noterar vidare att VGR inte har lämnat något volymåtagande, dvs att köpa ett visst antal varor. Lexmarks uppgift att TK A skrivares toner endast kan fås av en bestämd leverantör och till bestämd kostnad kan därmed inte utgöra grund att ingripa enligt LOU i denna del.

Sammantaget finner Förvaltningsrätten att Lexmark inte visat att förutsättningar för ingripande enligt LOU föreligger. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1 LOU)


Silja Klint

Rådman



SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättslämningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU